

บทคัดย่อ

ชื่อภาคิพนธ์	:	การประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจชุมชน ตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ : กรณีศึกษา ตำบลโคกสะอาด อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์
ชื่อผู้เขียน	:	นางสาวบรรณรัตน์ ศุภระกาญจน์
ชื่อปริญญา	:	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)
ปีการศึกษา	:	2544

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจชุมชนตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 2) เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจชุมชน ตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 3) เพื่อเสนอแนะการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่และคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล(คปต.)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 116 คน แยกเป็นสมาชิกและคณะกรรมการบริหารกลุ่มธุรกิจชุมชน จำนวน 106 คน และเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต.) จำนวน 10 คน แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษา พบว่า

1. องค์กรธุรกิจชุมชนของตำบลโคกสะอาด มีผลการดำเนินงานโดยรวมในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 99.1 การบริหารจัดการของกลุ่มโดยเฉพาะความสามารถในการหาตลาด การจัดระบบบัญชีตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของสมาชิก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับบทบาทของสมาชิก และผู้นำ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มและการจัดสรรผลประโยชน์ให้สมาชิกซึ่งอยู่ในระดับสูง

2 ปัญหาอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจชุมชน คือ ขาดการแนะนำ และสนับสนุนให้บุคลากรของกลุ่ม มีความรู้และทักษะในการดำเนินและแก้ปัญหาด้านการจัดการธุรกิจชุมชน

3 เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และ คปต. มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลางในการเข้าไปร่วมกิจกรรมของกลุ่ม เช่น การประชุม การติดตามผลงาน การให้คำแนะนำ และการรายงานผลความก้าวหน้าให้ผู้บังคับบัญชาทราบ และให้การสนับสนุนด้านทุน และการศึกษาดูงานในระดับต่ำ สำหรับระดับปัญหาอุปสรรคที่มีมาก และจะสะท้อนออกมาให้เห็น คือ ค่าใช้จ่ายในการไปราชการมีน้อย ไม่มี ขานพยานะ และ แนวทางปฏิบัติงานไม่ชัดเจน

การศึกษาค้นคว้า มีข้อเสนอแนะ คือ

1 กำหนดแนวทางการดำเนินงานแก่ส่วนราชการต่าง ๆ ให้ชัดเจน มีการเน้นย้ำเจ้าหน้าที่ให้ร่วมปฏิบัติงานในโครงการอย่างใกล้ชิด จริงจังและต่อเนื่อง และจัดสรรงบประมาณให้เจ้าหน้าที่เพื่อเป็นกำลังใจในการปฏิบัติงานด้วย

2 กลุ่มมีการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะด้านการผลิต การตลาดและการบริหารจัดการอยู่ตลอดเวลา รู้จักใช้ประโยชน์ของข้อมูลทางการตลาด และการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ต้องการของตลาด รวมทั้งมีการสร้างเครือข่ายกับกลุ่มต่าง ๆ เพื่อขยายฐานการผลิต และการจำหน่ายให้มากขึ้น

This study has 3 objectives : 1) to find out whether the operation of the community based economic organization (CBEOs) under the One Tambon -- One Product Project (OTOP) has achieved the set objectives, 2) to assess the obstacles, problems , or limitations of the operational process under the OTOP, and 3) to provide suggestions for improving operation of government officials and Tambon Rural Development Support Working Groups (TRDSWG).

Data for this study was collected with two sets of questionnaires from 116 samples which compose 106 members and executive committee of community – based economic organizations and 10 government officials at district and provincial levels as well as members of TRDSWGs. The collected data was then analysed with the SPSS program, and the frequency, percentage and average are the statistics used for the data analysis of this study.

The findings of this study are :

1. The CBEOs of Tambon Khok Sa – Ard has highly achieved objectives (at 99.1%). The success of management of these CBEOs, especially in term of the marketing ability, transparent accounting and member participation is not very high as

compared with that of the roles of members and leaders, product development and benefit sharing for members, which is at high level.

2. Main problems and obstacles of their operation were lack of suggestion and support from government sector, especially in personnel development for improve their knowledge and skill in community business management.

3. Government officials and members of TRDSWG involved in activities of the CBEOs such as meeting, monitoring, supervising and progress reporting at moderate level where as their support in terms of finance and study visits is low. Generally, their expressed problems are limited budget and transportation for working in communities and unclear working guidance.

Recommendations

1. Develop clear working guidance for pertinent government organizations, follow – up and monitoring works by government officials be seriously, and continuously encouraged and financial support for the officials be provided

2. Knowledge and skills for production, marketing and management of the CBEOs always be developed, effective use of data for marketing and research and development to improve product standard for market be undertaken, and networking among CBEOs be promoted to expand production and marketing base.